

گزارش ماهانه مشاهده از مشرانو جرگه

قوس ۱۳۹۴

شناسنامه

عنوان: گزارش ماهانه مشاهده از مشرانو جرگه

نویسندگان: هوسی دولتری و راهده حکیم

ناشر: موسسه انتخابات آزاد و عادلانه افغانستان (فیفا)

سال نشر: زمستان 1394

ویراستار: حسیب معترف

نشانی دفتر: خانه شماره 13، جوار موسسه تحصیلات عالی خوارزمی، کوچه حجاری و نجاری - دهمزنگ، سرک دارالامان، کابل - افغانستان.

ایمیل: info@fefafa.org.af

media@fefafa.org.af

صفحه اینترنیتی: www.fefafa.org.af

شبکه های اجتماعی:

<https://www.facebook.com/FreeElectionAfg>

<https://www.twitter.com/FreeElectionAfg>

فهرست مطالب

1	مقدمه
3	1. تعداد جلسات؛ عمومی و کمیسیون‌ها
3	1.1 جلسات عمومی
3	1.2 جلسات کمیسیون‌ها
4	2. انکشافات مثبت
5	3. موضوعات مورد بحث
5	3.1 نظارت بر عملکرد حکومت
5	ارایه گزارش هیات اعزامی مشرانو جرگه از کشور روسیه
5	استجواب لوی درستیز وزارت دفاع ملی و معین ارشد امنیتی از سوی مجلس سنا
7	استجواب وزیر فواید عامه جهت ارایه معلومات پیرامون جاده‌های ولایت هرات
8	استجواب وزیر تحصیلات عالی از سوی مجلس سنا
9	3.2 مسایل اقتصادی
9	مجلس سنا بودجه ملی سال مالی 1395 را به ولسی جرگه غرض تائید ارسال نمود
10	3.3 اسناد تقنینی
10	طرح اساسنامه سازمان اسلامی در امور امنیت غذایی
10	طرح قانون محصول خدمات مخابراتی
11	طرح قانون تنظیم سرپرستی وزارت‌خانه‌ها و ادارات دولتی
11	طرح قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضاییه ج.ا.ا
12	طرح موافقتنامه بین‌الحکومتی بنادر محاط به خشکه
12	3.4 بررسی و رسیدگی به مشکلات مردم
13	4. استماع پارلمانی
14	5. استجواب
15	6. وضعیت تقنینی
16	7. پیشنهادات به مشرانو جرگه
18	ضمایم
18	ضمیمه 1: در مورد فیفا

مقدمه

برنامه مشاهده از کارکردها و اجراءات پارلمان به منظور ایجاد و گسترش ارتباطات میان مردم و عالی ترین نهاد منتخب کشور (قوه مقننه) و آگاهی دهی به مردم از فعالیت های نمایندگان شان در مشرانو جرگه می باشد. فیفا مشاهدات خود را از جلسات عمومی و کمیسیون های مشرانو جرگه توسط تیم نظارتی و مسلکی انجام می دهد. گزارش ماهانه هذا شامل یافته های مشاهداتی این نهاد از تاریخ 01/09/1394 تا 1394/09/30، می باشد، ترتیب گردیده است. در این گزارش فعالیت های کاری مشرانو جرگه، انکشافات مثبت مشرانو جرگه در این ماه، مسایل امنیتی، نظارت بر عملکرد حکومت، مسایل فرهنگی و تحصیلات، اسناد تقنینی، بخش صحت عامه، بخش زنان، بررسی مشکلات مردم و وضعیت تقنینی جلسات عمومی و جلسات کمیسیون های مشرانو جرگه می باشد. در این جزوه مشاهدات از 9 جلسه عمومی و 5 جلسه کمیسیون مشرانو جرگه (کمیسیون روابط بین الملل، کمیسیون مواصلات و مخابرات و کمیسیون امور تقنین) گزارش داده شده است.

طی این ماه در جلسات عمومی مشرانو جرگه پیرامون موضوعاتی چون: استجواب لوی درستیز وزارت دفاع و معین ارشد امنیتی امور داخله در ارتباط به وضعیت جاری امنیتی کشور و برخی از مقرری ها در این دو وزارت، استجواب خانم فریده مومند وزیر تحصیلات عالی در رابطه به فرمان تقنینی رییس جمهور در مورد قانون تحصیلات عالی و اعتراض و اعتصاب استادان در پی آن، تصویب بودجه ملی سال مالی و 1395 و ارسال آن به مجلس نمایندگان، تصویب دو طرح قانون (قانون تنظیم سرپرستی وزارتخانه ها و ادارات دولتی و طرح قانون محصول خدمات مخابراتی) و تصدیق طرح اساسنامه سازمان اسلامی در امور امنیت غذایی از سوی این مجلس مورد بحث قرار گرفت.

در جلسات کمیسیون های مشرانو جرگه نیز روی طرح قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضائیه ج.ا.ا، طرح موافقتنامه بین الحکومتی بنادر محاط به خشکه، استجواب وزیر فواید عامه جهت ارایه معلومات در پیوند به جاده های ولایت هرات از سوی کمیسیون مواصلات و مخابرات، بررسی و رسیدگی به عریضه شش تن از باشندگان نوآباد ولسوالی بگرامی ولایت کابل - در رابطه به زمین های که در سال 1390 از سوی شرکت بنام نصیب سعید با قباله شرعی در بدل پول توزیع گردیده بود و پیرامون مشکلات مهاجرین مقیم در کشور آلمان و اخراج آن ها از سوی دولت این کشور توسط کمیسیون روابط امور بین الملل بحث صورت گرفت.

این صفحه بصورت عمودی خالی گذاشته شده است

1. تعداد جلسات؛ عمومی و کمیسیون‌ها

1.1 جلسات عمومی

«جلسات عمومی» نشست‌هایی هستند که تمامی سناتوران مشرانو جرگه در آن اشتراک می‌کنند. در این جلسات، سناتوران منتخب و انتصابی مردم در مشرانو جرگه در ارتباط به موضوعات مهم و تصویب قوانین بحث نموده و در مواردی قابل بحث رای می‌دهند و تصمیم می‌گیرند. فیفا از این جلسات از طریق تیم نظارتی خویش، به صورت منظم و با رعایت اصول و استانداردها، مشاهده به‌عمل آورده که ذیلاً تعداد جلسات و نشست‌هایی را که در این ماه تدویر گردیده، پیشکش می‌دارد:

جلسات عمومی	تعداد جلسات
عادی	7
استماعی	0
استجوابی	2
مجموع	9

1.2 جلسات کمیسیون‌ها

کمیسیون‌های یازده‌گانه مشرانو جرگه به‌منزله بازوهای پرتوان مشرانو جرگه که بیشترین کارها در آن انجام و به‌پختگی می‌رسد، می‌باشد. در این نشست‌ها اعضای کمیسیون‌ها جلسه را روی موضوعات مختلف برگزار می‌کنند. این جلسات شامل جلسه عادی، جلسه استجوابیه، جلسه استماعیه، جلسه فوق‌العاده، جلسه مشترک، جلسه مشورتی و جلسه مختلط می‌باشد. همچنان دیدار با اقشار مختلف مردم و مقام‌های خارجی، اعلامیه، بازدید و سفر نظارتی از ادارات دولتی و غیردولتی در مرکز و ولایات از مسولیت‌های دیگری است که کمیسیون‌ها به پیش می‌برند. در طول ماه گذشته، کمیسیون‌های مشرانو جرگه، مسولین دولتی و غیردولتی را تقدیر و عرایض شهروندان و شرکت‌های تجاری را مورد بررسی قرار داده است که در ذیل تعداد جلسات کمیسیون‌های مورد مشاهده فیفا پیشکش خوانندگان می‌گردد:

مشاهده پارلمانی	تعداد جلسات
کمیسیون روابط بین‌الملل	2
کمیسیون امور تقنین	2
کمیسیون مواصلات و مخابرات	1
مجموع	5

2. انکشافات مثبت

مشرانو جرگه طی این ماه، به منظور اعمال نقش نظارتی خویش از اعمال حکومت، بالای چند موضوع عمده کشور از جمله (1) مسایل امنیتی، (2) مسایل اجتماعی، فرهنگی و تحصیلات عالی و (3) مسایل اقتصادی بیشتر تمرکز بیشتر داشت. مجلس سنا طی یک ماه سه بار لوی درستیز وزارت دفاع و معین ارشد وزارت امور داخله را جهت ارایه پاسخ به پرسش‌های اعضای این مجلس پیرامون وضعیت جاری امنیتی کشور فراخواند. متأسفانه دو بار مهمانان دعوت شده بنابر دلایل مختلف به مجلس حضور نیافتند؛ اما سرانجام بار سوم در نشست عمومی مشرانو جرگه مورخ 1394/09/15 حضور بهم رساندند. مسوولین امنیتی در پاسخ‌های‌شان وضعیت امنیتی کشور را تشریح نموده گفتند اکنون وضعیت امنیتی نسبت به ماه گذشته بهتر گردیده و ابتکار عمل به دست نیروهای امنیتی قرار دارد. آن‌ها اضافه کردند که در سال جاری 697 عملیات پلان شده و هماهنگ به‌خاطر نابودی هراس‌افکنان در 207 ولسوالی کشور انجام شده و تلفاتی سنگینی به دشمن وارد شده است و علاوه بر آن 344 عملیات خاص کماندو و پنجاه عملیات خاص شبانه بالای رهبری، مراکز تجمع و سوق اداره تروریستان صورت گرفته که نتایج موثری در قبال داشته است. هم‌چنان در بخش **نظارت بر اعمال حکومت**، مجلس سنا از خانم فریده مومند وزیر تحصیلات عالی را در پیوند به قانون تحصیلات عالی و اعتصاب استادان در پی از آن استجواب نمود. استجواب وزیر تحصیلات عالی از سوی مجلس سنا زمانی صورت می‌گیرد که بیش از دو هفته می‌شود که برخی از استادان دانشگاه‌ها به‌خاطر فرمان تقنینی رییس‌جمهور در مورد تحصیلات عالی دست به اعتراض زده‌اند در فرمان تقنینی رییس‌جمهور آمده است که سن بازنشستگی استادان دانشگاه ۶۵ سال و استادانی که طی شش سال ترفیع علمی نکرده‌اند، باید منفک شوند. بر بنیاد معلومات ارایه شده از سوی وزیر تحصیلات عالی، کابینه دولت جمهوری اسلامی افغانستان در مطابقت به قانون کار و سایر قوانین سن تقاعد استادان را 65 سال مشخص و رؤسای پوهنتونها و پوهنخ‌ها را انتصابی تعیین کردند و در صورت تطبیق این قانون از جمله حدود شش هزار استاد پوهنتون‌های دولتی 134 تن آن‌ها به تقاعد سوق خواهد داده شود. در اخیر، گفته‌های وزیر تحصیلات عالی مورد قناعت سناتوران قرار گرفت. برعلاوه، مجلس سنا طی این ماه نظریه مشورتی این مجلس را با تحلیل‌ها، انتقادات، دیدگاه‌ها و توأم با پیشنهادات جدید در مورد مسوده بودجه ملی سال مالی 1395 تایید نمود و غرض طی مراحل بعدی به ولسی جرگه محول گردید. نظریه مشورتی مشرانو جرگه در 17 صفحه ترتیب گردیده است. در نظریه مشورتی مشرانو جرگه آمده است که حکومت باید به خاطر جلوگیری از فرار جوانان و کارایی تصدی مواد نفتی و گاز مایع، شرکت دواسازی هوخست، تصدی ارزاق و سیلوها، تصدی‌های جینو پریس پخته و نساجی را طور مختلط فعال ساخته، بودجه مناسب به بخش‌های زراعت، انکشاف دهات، ترمیم خط رنوی میدان هوایی زابل و اعمار پوهنتون آن ولایت، احیای ورکشاپ‌ها و پارکینگ‌های تصدی ملی بس در مرکز و ولایات و احداث انستیتیوت ترانسپورت زمینی مدنظر گیرد و در ولایت پکتیا تشکیل شفاخانه شهید فضل الرحمن سمکنی و هفت باب کلینیک اعمار شده منظور گردد و نیز پول کمکی بانک جهانی به دفتر بودجه پارلمان که بیش از هفت صد هزار دالر می‌باشد به دارالانشای مشرانو جرگه انتقال و چهل و دو میلیون افغانی به منظور ایجاد تلویزیون مشرانو جرگه در بودجه مشرانو جرگه شامل شود. در ضمن **بررسی و تصویب قوانین** یکی دیگر از کارکردهای عمده مشرانو جرگه دانسته می‌شود که در این ماه دو طرح قانون (قانون محصول خدمات مخابراتی) و (قانون تنظیم سرپرستی وزارتخانه‌ها و ادارات دولتی) و طرح اساسنامه سازمان اسلامی در امور امنیت غذایی از سوی این مجلس تصویب گردید. برعلاوه، طرح قانون تشکیل و صلاحیت‌های قوه قضائیه ج.ا.ا و طرح موافقتنامه بین‌الحکومتی بنادر محاط به خشکه زیر کار در کمیسیون‌های مجلس سنا قرار دارد.

3. موضوعات مورد بحث

3.1 نظارت بر عملکرد حکومت

ارایه گزارش هیات اعزامی مشرانو جرگه از کشور روسیه

در جلسه عمومی مشرانو جرگه که به ریاست فضل هادی مسلمیار (ننگرهار) رییس این جرگه مورخ 1394/09/10 دایر گردید، طبق آجندا گزارش سفر هیات مشرانو جرگه به فدراتیف روسیه توسط نجیبه حسینی (کابل) نایب منشی این جرگه به مجلس ارایه گردید. در گزارش سفر هیات مشرانو جرگه از فدراتیف روسیه آمده است: هیات مجلس سنا به ریاست فضل هادی مسلمیار طی اقامت‌شان در آن کشور با رییس شورای فدرال روسیه، رییس و اعضای شورای انتخابی شهر مسکو، نماینده خاص رییس جمهور روسیه و وزیر مبارزه با مواد مخدر آن کشور طور جداگانه ملاقات نمودند. در این دیدارها، رییس مشرانو جرگه روی ضرورت دوستی و حسن همجواری هر دو کشور روشنی انداخته گفت ملت افغانستان آرزومند است که روسیه در برابر داعش و گروه‌های دیگر تروریستی، افزایش بورسیه‌های تحصیلی به جوانان افغانستان و توسعه تجارت و ارتباطات فرهنگی افغانستان را کمک و مساعدت نماید. آقای مسلمیار همچنین از همکاری‌های آن کشور در زمینه عضویت دایمی افغانستان در سازمان شانگهای ابراز تشکر نمود، افزود اعمار پولیتخنیک کابل، کانال وادی ننگرهار، شاهراه سالنگ‌ها، فابریکه جنگلک، تصدی ترانسپورتی افسوتر و کامازها، فابریکه کود و برق مزارشریف و شماری پروژه‌های دیگر نمایانگر همکاری‌های اقتصادی میان دو کشور می‌باشد. بر بنیاد گزارش ارایه‌شده توسط نجیبه حسینی منشی (کابل)، رییس مشرانو جرگه از پذیرایی و مهمان‌نوازی گرم مقامات روسیه از هیات پارلمانی افغانستان ابراز قدردانی نموده، نتایج این سفر را مثبت ارزیابی نموده گفت مقامات روسیه در مسکو به هیات پارلمانی افغانستان وعده دادند که علاوه بر کمک در بخش‌های تحصیلی و آموزش پولیس مواد مخدر، ده هزارمیل اسلحه سبک را در اختیار وزارت امور داخله افغانستان قرار می‌دهد. او گفت امیدواریم با دریافت اسلحه مذکور، هرچه عاجل آغاز گردد و افزود در این سفر هیات پارلمانی افغان همچنان پیشنهاد نمود که به خاطر مبارزه موثر با گروه‌های تروریستی در داخل افغانستان، هر قول اردوی کشور به دو فروند چرخبال‌های جنگی مجهز ساخته شوند که جانب روسیه در زمینه نیز اطمینان داده است. او گفت آرزومندیم که تعهدات متذکره جامه عمل بپوشد. متعاقباً سفیر جمهوری فدراتیف روسیه، درحالی که سفر رییس مشرانو جرگه و هیات همراهش را به مسکو رضایت‌بخش عنوان می‌نمود، گفت موضوع اداری تحویلی ده هزار میل کلشینکوف در حال تکمیل شدن قرار داشته و چگونگی کمک چرخبال‌های جنگی تحت بررسی قرار دارد که به زودی یک هیات از جانب حکومت افغانستان به این منظور به روسیه سفر خواهند کرد. او اطمینان داد که تعهدات انجام‌شده میان هیات پارلمانی افغانستان و مقامات آن کشور را از مجاری دیپلماتیک تعقیب خواهند کرد و کشور متبوعش خواهان همکاری‌های بیشتر با افغانستان و تامین صلح بوده و از روند مصالحه به رهبری افغان‌ها حمایت می‌نماید. هم چنان در این گزارش از اشتراک هیات افغانی در دومین اجلاس مشترک گروپ‌های همکاری‌های شورای فدراسیون روسیه و تاکید هیات بر گسترش همکاری‌های پارلمانی بین دو کشور، اشتراک هیات مذکور در مجمع بین‌پارلمانی کشورهای عضو اتحادیه مستقل مشترک‌المنافع در شهر سنت‌پیتسبرورگ، تذکر رفته است. هکذا هیات مشرانو جرگه در یک دیدار جداگانه با معاون مفتی اعظم مسلمانان روسیه صحبت و گفتگو نمود. در این دیدار موصوف از فعالیت‌های مسلمانان و آزادی در ادای مراسم اسلامی به هیات معلومات ارایه نموده گفت در حال حاضر در این کشور بیشتر از یازده هزار محراب مسجد فعال می‌باشد.

استجواب لوی درستیز وزارت دفاع ملی و معین ارشد امنیتی از سوی مجلس سنا

در جلسه عمومی سنا که به ریاست داکتر آصف صدیقی (لوگر) نایب دوم این جرگه مورخ 1394/09/03 دایر گردید، طبق آجندا قرار بود که محترم «محمدقدم‌شاه شهیم» لوی درستیز وزارت دفاع ملی کشور و معین محترم ارشد امنیتی وزارت داخله جهت ارایه معلومات و پاسخ به سوالات اعضای این مجلس حضور یابند؛ اما نسبت این که مهمانان دعوت‌شده طی سفری به ولایت هلمند تشریف داشتند، به مجلس حاضر نشدند و استجواب‌شان به جلسات بعدی موکول گردید. به‌همین ترتیب، بار دیگر در جلسه عمومی مشرانو جرگه به ریاست فضل هادی مسلمیار (ننگرهار) رییس این جرگه مورخ 1394/09/08 برگزار شد، قرار بود محترم محمدقدم‌شاه شهیم لوی درستیز وزارت دفاع ملی کشور و معین محترم ارشد امنیتی وزارت محترم امور داخله در جلسه حضور یابند تا به سوالات اعضای سنا پاسخ دهند که باز هم به علت مبهم به مجلس

حضور نیافتند. مجلس سنا طی یک ماه، سه بار لوی درستیز وزارت دفاع و معین ارشد وزارت امور داخله را جهت ارایه پاسخ به پرسش‌های اعضای این مجلس فراخواند. متأسفانه دو بار مهمانان دعوت‌شده بنابر دلایل مختلف به مجلس حضور نیافتند. بالاخره در نشست عمومی مشرانوچرگه مورخ 1394/09/15 داکتر قدم‌شاه شهیم لوی درستیز وزارت دفاع ملی و محمدایوب سالنگی معین ارشد امنیتی وزارت امور داخله جهت ارایه معلومات و پاسخ به سوالات اعضای محترم مجلس تشریف آوردند. در ادامه سناتوران سوالاتی را در مورد وضعیت امنیتی کشور، مقرری‌های اخیر دروزارت دفاع ملی و تقرر چند تن از یک فامیل در آن وزارت، واگذاری مقداری اسلحه نیروهای امنیتی توسط گماشتگان ستون پنجم به تروریستان، چگونگی هماهنگی نیروهای امنیتی و تطبیق موافقتنامه امنیتی کابل-واشنگتن، تدابیر به خاطر جلوگیری از ورود تروریستان از پاکستان، تأمین امنیت شاهراه‌ها و نقاط آسیب‌پذیر، استفاده از افسران احتیاط فعال، افزایش ترورها، جرایم جنایی و وجود افراد مسلح غیرمسوول در شهر کابل، عدم جلوگیری از گشت‌وگذار موترهای شیشه‌سیاه، بی‌عدالتی‌ها در ترفیع و تقررمنسوبان امنیتی، شناسایی پولیس‌های خیالی در برخی ولایات، پاکسازی مناطق که در دست تروریستان قرار دارد و یا تحت محاصره می‌باشد، عدم پرداخت بدل اعاشه و معاشات منسوبان امنیتی و عدم اكمال به موقع اسلحه و وسایط، قرارداد تیل وزارت دفاع ملی با اجمل غنی، استفاده از رنجرهای پولیس و اردو از سوی برخی خانواده‌های منسوبان امنیتی، کمبود تشکیل پولیس ملی و محلی در برخی ولسوالی‌ها، چگونگی شهادت ده تن در اثر پرتاب هواوان در ولایت میدان وردک، گرفتاری عاملین خشونت علیه زنان به خصوص عاملین قضایای خشونت در غور و برخی مسایل دیگر مطرح شد.

لوی درستیز وزارت دفاع ملی در پاسخ هایش وضعیت امنیتی کشور را تشریح نموده گفت در سال جاری دشمنان مردم افغانستان به حمایت استخبارات منطقه تصمیم داشتند قسمت اعظم اراضی کشور را اشغال و دفاتر شوراهای کویته، پشاور و میرام‌شاه را به داخل افغانستان انتقال دهند که خوشبختانه به حمایت مردم و شجاعت و فداکاری‌های نیروهای دفاعی و امنیتی کشور این تصمیم هراس‌افکنان نقش برآب شده و تلفات سنگینی به آن‌ها وارد شده است. او گفتمین اکنون وضعیت امنیتی نسبت به ماه گذشته بهتر گردیده و ابتکار عمل به دست نیروهای امنیتی قرار دارد و افزود در سال جاری 697 عملیات برنامه‌ریزی شده و هماهنگ به خاطر نابودی هراس‌افکنان در 207 ولسوالی کشور انجام شده و تلفاتی سنگینی به دشمن وارد شده است و علاوه بر آن 344 عملیات خاص کماندو و پنجاه عملیات خاص شبانه بالای رهبری، مراکز تجمع و سوق اداره تروریستان صورت گرفته که نتایج موثری در قبال داشته است. لوی درستیز اردوی ملی هر گونه اخلال در قسمت پروسه تحویل‌دهی هواپیماهای M24 کشور هندوستان به افغانستان را رد نموده، ابراز امیدواری کرد تا 45 روز آینده تحویل‌دهی این چرخ‌آل‌ها به جانب افغانستان از سوی هندوستان آغاز گردد. وی ضمن اشاره به حضور داعش در کشور گفت: داعش اولین بار در اناردره ولایت فراه ظهور کرد که با تشریک مساعی نیروهای امنیتی و مردم سرکوب گردیده و بعد این گروه به بخش از ساحات ولایت زابل و بیشتر در ولایات شرقی کشور تمرکز نمود، بخصوص در ولسوالی اچین، نازیبان و کوت که عملیات‌های بالای داعش در این ولسوالی‌ها ادامه دارد و ضربات محکمی به آنان وارد گردیده است و تروریستان از بخش ساحات این ولسوالی‌ها عقب‌نشینی نموده و عملیات به‌منظور سرکوبی آنان جریان دارد. لوی درستیز کشور ضمن توضیحات پیرامون موافقتنامه امنیتی میان افغانستان و ایالات متحده آمریکا گفت کشورهای کمک‌کننده بر علاوه مشوره‌دهی، تعلیم و تربیه و اکمالات به پرداخت مصارف نیروهای امنیتی افغانستان تا سال 2020 نیز متعهد می‌باشند. او ابراز امیدواری نمود که این تعهد تا سال 2024 ادامه یابد. وی در پاسخ به سوالی که گویا چهل درصد زندانیان رها شده رهبری جنگ را بر عهده دارد گفت که اظهارات وی در زمینه مسوولانه بوده و حاضر است با ارایه اسناد، شواهد و فهرست اسامی زندانیان این گفته‌های خود را به اثبات برساند که می‌توان از والی نام‌نهاد طالبان به نام صلاح الدین در ولایات فاریاب و کوچی والی لغمان از جمله کسانی می‌باشند که یکبار از زندان‌ها رها گردیده و دوباره دستگیر و زندانی گردیده‌اند.

متعاقباً سترپاسوال محمدایوب سالنگی معین ارشد امنیتی وزارت امور داخله در مورد دستاوردهای منسوبین پولیس ملی گفت از آغاز سال جاری تا کنون 268 عملیات مستقل انجام شده است که به اساس آن بیشتر از 3000 تن دشمن کشته و 344 تن آنان دستگیر و صدها میل اسلحه مختلف‌النوع به دست منسوبین پولیس ملی افغانستان افتیده است. همچنان محمدایوب سالنگی در مورد افسران احتیاط این وزارت گفت که در روزهای اخیر 180 تن آنان به وظایف مختلف گماشته شده است و کار برای تقرر بقیه این افسران ادامه دارد. او افزود غرض توقیف وسایط شیشه‌سیاه و تأمین امنیت هر چه بهتر پایتخت، منسوبین فرماندهی گارنیزون تلاش‌های زیادی را انجام داده و جلو سوی‌استفاده‌ها از وسایط

پولیس را نیز خواهند گرفت. معین امنیتی وزارت امور داخله عملیات اخیر ولایت هلمند را پردستاورد خواند و از ایجاد پوسته‌های امنیتی برای تأمین امنیت مسیر ولسوالی قره باغ ولایت غزنی خبر داد. همچنان او از برنامه‌های مشخص امنیتی برای ولایات شمال و شمال شرق یادآوری نموده، زمستان پیشرو را فرصت مناسب برای سرکوب تروریستان دانسته و تعهد سپرد که برای از بین بردن دشمن در هر گوشه و کنار کشور از هر اقدام ممکن استفاده خواهد شد و نیز عملیات تصفیوی کامل ولایت کندز ادامه خواهد داشت. آقای سالنگی افزود پولیس در همکاری با سایر نیروهای امنیتی و حمایت مردم به داعشیان تروریست در ولایت ننگرهار تلفات سنگین وارد نمودند و عملیات تا کنون ادامه داشته و برای مناطق که از وجود این تروریستان تصفیه شده است، تشکیل 1000 نفری پولیس محلی در نظر گرفته شده است. در پایان از دستگیری افرادی که در حادثه ولسوالی سیدآباد ولایت میدان وردک مقصر شناخته شده‌اند، اطمینان داده افزود قضیه تحت بررسی جدی قرار دارد. در اخیر، توضیحات مسوولان یادشده مورد قناعت اعضای مجلس سنا قرار گرفته، تاکید شد که وزارت دفاع ملی و امور داخله در مورد چگونگی تغییرات و تبدیلی‌های اخیر به کمیسیون امور دفاعی رسماً گزارش‌شان را ارسال دهد.

مسوولین امنیتی در حالی از سوی این مجلس مورد استجواب قرار می‌گیرند که در روزهای اخیر کشور شاهد افزایش ناامنی‌های بی‌سابقه می‌باشد. ناامنی‌های کنونی محدود به ولسوالی‌ها و ولایت‌های دور دست نمانده، بلکه حتی در پایتخت کشور نیز مردم احساس امنیت نمی‌کنند. در واقع پس از ایجاد حکومت وحدت ملی، مردم امیدوار بودند و انتظار داشتند که مسوولان حکومت جدید با برنامه‌های تازه وضعیت ناامنی را مهار و کنترل نمایند؛ به خصوص که مساله پیش بردن روند صلح نیز به شدت مورد توجه حکومت جدید قرار گرفته بود. این انتظاراتها بیش از پیش واقع‌بینانه به نظر می‌رسد؛ اما متأسفانه تمام امیدواری‌ها و انتظاراتها نتیجه معکوس داد. یعنی نه تنها در زمینه امنیتی اقدام جدی و امیدبخش صورت نگرفت، بلکه وضعیت از گذشته هم وخیم‌تر گردید. بر بنیاد گزارش‌های نشرشده، به‌تازگی روز جمعه مورخ (1394/09/13) هشت کودک در ولسوالی سیدآباد ولایت میدان وردک در پی برخورد یک مرمی هاوان جان باختند و هفت کودک دیگر زخم برداشته‌اند. هنوز روشن نشده که مقصر اصلی این رویداد کدام جناح بوده است. ریاست جمهوری برای پیگیری این رویداد هیأتی موظف کرده است تا حقیقت‌یابی کند.

استجواب وزیر فواید عامه جهت ارائه معلومات پیرامون جاده‌های ولایت هرات

در جلسه کمیسیون مواصلات و مخابرات که به ریاست احمد جاوید رؤف (هرات) رییس این کمیسیون با اشتراک انجنیر محمود بلیغ وزیر فواید عامه مورخ 1394/09/14 دایر گردید، در نخست طبق آجندا، اعضای کمیسیون از وزیر فواید عامه خواست تا در پیوند به سرک‌های ولایت هرات معلومات کافی و مفصل ارائه نماید. به همین ترتیب محترم انجنیر محمود بلیغ وزیر فواید عامه ضمن ارائه معلومات در مورد پروژه‌های زیربنایی ولایت هرات، به نکات ذیل اشاره نمود:

1- سرک حلقوی هرات که شاهراه اسلام قلعه- هرات را به شاهراه هرات- قندهار وصل می‌کند به طول ۸/۴۵ کیلومتر و در دو بخش اعمار خواهد شد. بخش اول به طول ۲۰ کیلومتر امروز رسماً افتتاح و کار اعمار آن آغاز شد و بخش دوم به طول بیش از ۲۵ کیلومتر در آخرین مراحل تدارکاتی قرار دارد و به زودی این بخش نیز آغاز به کار خواهد کرد. هزینه مجموعی سرک حلقوی هرات حدود ۳۲ میلیون دالر آمریکایی است که توسط کشور ایتالیا تمویل می‌شود. با تکمیل این سرک، وسایط باربری ترانزیتی، بدون توقف و محدودیت‌های ترافیکی، طور ۲۴ ساعته بین سرک‌های اسلام قلعه - هرات و هرات - قندهار تردد نموده و قسمت عمده‌ای از مشکلات ترافیکی و محیط‌زیستی شهر هرات رفع خواهد شد. وزارت فواید عامه قرارداد کار ساختمان لات اول سرک حلقوی ولایت هرات را به طول (20,4) کیلومتر در تالار کنفرانس‌های این وزارت با شرکت ساختمانی «یونیک بلدرز» برنده پروژه مورخ 3 سنبله 1394 به امضاء رسانید.

مشخصات تخنیکی پروژه مذکور قرار ذیل است:

- طول سرک :- 20,4 کیلومتر؛
- عرض سرک:- 10 متر که 7 متر آن قیریزی در سه لایه و ضخامت 17 سانتی؛
- قیمت پروژه: 10, 890, 184 دالر امریکایی؛
- تمویل‌کننده: کشور ایتالیا؛
- تاریخ عقد قرارداد:- 1394/6/3

- تاریخ تکمیل پروژه: 18 ماه می باشد؛

2- سرک لامان تا قیصار در حدود 52 کیلومتر به ارزش 38.7 میلیون دالر در سال 1390 با کشور عربستان منعقد شده است. در آغاز قرار بود اعمار این سرک با یک شرکت ایرانی قرارداد شود، ولی عربستان بنا بر ملاحظات سیاسی، قرارداد با شرکت ایرانی را نپذیرفت. بنابراین با یکی از شرکت‌های افغانی قرارداد شد که فعلاً کارش در حال جریان می‌باشد.

3- هم‌چنان قرارداد اعمار سرک زنده‌جان و پشتون‌زرغون در سال 1391 با بانک جهانی منعقد شده است؛ ولی بنا بر مشکلات امنیتی و اضافه شدن یک متر در عرض سرک، کار این سرک به اتمام نرسیده است. وزیر فواید عامه افزود بنا بر تقاضای شرکت اضافه‌کاری باید منظور شود. به همین دلیل ما در تلاش هستیم که اضافه‌کاری سرک منظور شود تا کار سرک به اتمام برسد. در ادامه وزیر گفت: بنا بر مسایل چون امنیت، تغییر در نرخ اسعار، نپذیرفتن اضافه‌کاری قراردادی از سوی منابع تمویل‌کننده از مهم‌ترین عواملی است که کار سرک‌ها به اتمام نرسیده است. در پایان احمد جاوید روف (هرات) افزود باید در حفظ و مراقبت سرک‌ها نیز کار صورت گیرد و همچنان باید از کار سرک‌ها نظارت به عمل آید تا قراردادی‌ها به صورت درست کار نمایند.

استجواب وزیر تحصیلات عالی از سوی مجلس سنا

بیش از دو هفته می‌شود که برخی از استادان دانشگاه‌ها به خاطر فرمان تقنینی رییس‌جمهور در مورد تحصیلات عالی دست به اعتراض زده‌اند. در فرمان تقنینی رییس‌جمهور آمده است که سن بازنشستگی استادان دانشگاه ۶۵ سال و استادانی که طی شش سال ترفیع علمی نکرده‌اند، باید منصف شوند. مجلس سنا در پیوند به همین معضل در نشست عمومی خویش مورخ 1394/09/22 فیصله نمود تا وزیر تحصیلات عالی در جلسه بعدی به این جرگه فرا خوانده شود. برخی از اعضای مجلس با انتقاد از توشیح این فرمان تقنینی می‌گویند در عقب این قضیه دست ایران و پاکستان است. سناتور زلمی زابلی می‌گوید: «اگر به اساس این فرمان تقنینی استادان تقاعد داده شوند، دروازه تحصیلات عالی بسته می‌شود و از جانب ایران و پاکستان برای بعضی افراد اسناد جعلی دوکتورا و ماستری را تهیه کرده است تا جاگزین این استادان گردند.» حسیب‌الله کلیمزی (وردک) گفت: «بیشتر فرامین رییس‌جمهور خلاف قانون بوده است؛ حالا با فرمان تقنینی که در مورد قانون تحصیلات عالی صادر کرده، می‌خواهد سرنوشت اولاد وطن را با خاک یکسان کند.» برخی از استادان پوهنتون‌های کابل، طبی، پولیتخنیک و تعلیم و تربیه در اعتراض به فرمان تقنینی شماره 74 مورخ 1394/06/11 رییس‌جمهور، از ده روز به این طرف اعتصاب کاری کرده و گفته‌اند تا زمانی که در این مورد تجدید نظر نشده، به اعتصاب ادامه می‌دهند. به گفته آن‌ها، بر اساس فرمان تقنینی رییس‌جمهور، بیش از ۲۵۰۰ استاد منصف می‌شوند و به تعداد ۷۸۵ استاد دیگر به تقاعد سوق داده می‌شوند. کلیمزی گفت در صورتی که مشکل استادان رفع نشود و آن‌ها از اعتصاب دست نکشند، تحصیلات عالی کشور با مشکلات فراوان روبرو خواهد شد. از همین رو مشرانو جرگه در نشست عمومی خویش مورخ 1394/09/29، خانم فریده مومند وزیر تحصیلات عالی را جهت ارایه پاسخ به پرسش‌های سناتوران در پیوند به فرمان تقنینی رییس‌جمهور در مورد قانون تحصیلات عالی و اعتصاب استادان ناشی از آن، مورد استجواب قرار داد. در آغاز شماری از سناتوران سوالاتی را مبنی بر فرمان تقنینی رییس‌جمهور در مورد قانون تحصیلات عالی و اعتصاب برخی استادان پوهنتون‌های دولتی در کابل پیرامون این قانون، چگونگی راه‌اندازی امتحانات کانکور و جلوگیری از مداخله زورمندان در این پروسه گردیدند. همچنان چگونگی توزیع بورس‌های تحصیلی و سهمیه‌بندی آن به معلولان و ورثه شهدا، مشکلات در لیلیه‌های پوهنتون‌های ولایات بلخ و بامیان، پیشنهاد ایجاد پوهن‌خکی تغییر اقلیم و محیط‌زیستی، معیاری نبودن نصاب و محل تدریس برخی نهادهای تحصیلات عالی خصوصی و توزیع سندهای تحصیلی جعلی توسط این نهادها و برخی موارد دیگر را مطرح نمودند.

پوهنوال داکتر فریده مومند وزیر تحصیلات عالی ضمن ارایه پاسخ‌هایش، خاطر نشان کرد که پروسه امتحانات کانکور آغاز و تا حال این پروسه با هماهنگی ادارات ذیربط در ولایات غور، بامیان، دایکندی و بادغیس عملی گردیده و امتحان کانکور بدخشان در پنج حوزه این ولایت در هفته جاری اخذ خواهند شد. وزیر تحصیلات عالی متقاضیان کانکور سال روان را حدود سه صدوپنجاه هزار تن خوانده، افزود: حدود 120 هزار تن در نهادهای تحصیلات عالی و نیمه‌عالی دولتی جذب و شاملین واجد شرایط دیگر را به نهادهای تحصیلی خصوصی معرفی خواهند کرد؛ و نیز امتحانات کانکور شبانه پوهنتون بعد از سپری شدن پروسه کانکور روزانه، در هفتادوشش رشته تحصیلی آغاز خواهد شد که در راه‌اندازی این

امتحانات هر گونه مداخله اشخاص زورمند و مقامات دولتی قابل تحمل نخواهند بود و رییس جمهور نیز به والیان هدایات مبنی بر تطبیق شفافیت پروسه امتحانات کانکور را صادر نموده است. داکتر فریده مومند در مورد چگونگی فرمان تقنینی رییس جمهور در مورد قانون تحصیلات عالی معلومات ارایه نموده، گفت از این که هشت سال مسوده قانون مذکور در ولسی جرگه باقی ماند، ایجاب می نمود که یک کمیته به ترکیب نمایندگان تمام استادان پوهنتون های کابل زیر نظر معین علمی وزارت تحصیلات عالی ایجاد و تعدیلات را در آن وارد نماید و این قانون با تعدیلات وارده این کمیته، جهت طی مراحل به کابینه پیشنهاد گردید که کابینه دولت جمهوری اسلامی افغانستان مطابق قانون کار و سایر قوانین سن تقاعد استادان را 65 سال مشخص و رؤسای پوهنتون ها و پوهنخی ها را انتصابی تعیین کردند و در صورت تطبیق این قانون از جمله حدود شش هزار استاد پوهنتون های دولتی 134 تن آن ها به تقاعد سوق خواهند داده شود. در اخیر، گفته های وزیر تحصیلات عالی مورد قناعت سناتوران قرار گرفت. در این قانون آمده است که رتبه های علمی از شش رتبه به پنج رتبه تقلیل داده شده است (پوهیالی حذف شده است). لیسانس نمیتواند استاد شود؛ باید نامزد کادرهای علمی دانشگاه ها فارغان التحصیلان کارشناسی ارشد (ماستر) و دکترا (Ph.D) باشند. کادرهای علمی دانشگاه ها که در رتبه های پوهنیار و پوهنمل هستند به عنوان معاون استاد (Assistant) و آن هایی که رتبه های پوهندوی، پوهنوال و پوهاند دارند، به عنوان استاد شناخته می شوند. سن تقاعد شصت و پنج سالگی تصویب شده است که این فقره و بعضی از فقرات دیگر این قانون باعث ناراضی جمعی از استادان و مخصوصاً اساتید دانشگاه های کابل گردیده است. انتصابی بودن روسای پوهنتون های ولایت ها، داشتن حد اقل مدرک ماستری برای جذب کادرها در پوهنتون ها، عدم توجه به وضعیت معیشتی استادان و تعیین سن 65 سال برای تقاعد استادان از موارد عمده این طرح اند که اتحادیه استادان پوهنتون های افغانستان بر آن اعتراض دارند.

3.2 مسایل اقتصادی

مجلس سنا بودجه ملی سال مالی 1395 را به ولسی جرگه غرض تایید ارسال نمود

در نشست عمومی مشرانو جرگه مورخ 1394/09/01، نظریه مشورتی مجلس سنا با تحلیل ها، انتقادات، دیدگاه ها و توأم با پیشنهادات جدید در مورد مسوده بودجه ملی سال مالی 1395 را تایید و غرض طی مراحل بعدی به ولسی جرگه محول گردید. این جلسه که به ریاست فضل هادی مسلم یار (ننگرهار) رییس این جرگه تدویر یافته بود، سناتوران داکتر انارکلی هنریار (خوست) و محمدعظیم قویاش (سرپل) گزارش کار کمیسیون اقتصاد ملی، مالی، بودجه و محاسبات عمومی و سایر کمیسیون ها را مبنی بر تدقیق و مطالعه مسوده بودجه را مفصلاً ارایه نمودند که بر اساس گزارش این کمیسیون، سقف پیشنهادی بودجه ملی سال مالی 1395 461 میلیارد و 834 میلیون افغانی معادل هفت میلیارد و 330 میلیون دالر می گردد و حکومت وحدت ملی نسبت به سال های گذشته در مسوده بودجه ملی به مسایل تجاری، ترانزیتی و اقتصادی جغرافیه افغانستان، مدیریت سالم همکاری های منطقوی وادغام حسابی در اقتصاد منطقه که منافع افغانستان در آن برآزنگی داشته باشد، اهمیت داده است و افزودند که بودجه انکشافی سال آینده نسبت به سال جاری هفده درصد افزایش را نشان می دهد که دلایل عمده آن تزئید سرمایه گذاری در پروژه های انکشافی اشتغالزا از قبیل اعمار سرک ها، بندهای آب و برق، اعمار میادین هوایی، مکاتب و شفاخانه ها، پروژه توسعه زراعت و انکشاف روستاها و در نظر گرفتن وجوه احتیاطی می باشد و بودجه عادی سال 1395 یک درصد کاهش را به خاطر صرفه جویی در مصارف زاید و لکس و کاهش 2760 کارمند دولتی در ادارات دولتی را نشان می دهد.

در جلسه در حالی که نظریه مشورتی مشرانو جرگه در 17 صفحه ترتیب گردیده بود، گفته شد حکومت باید به خاطر جلوگیری از فرار جوانان و کاربایی تصدی مواد نفتی و گاز مایع، شرکت دواسازی هوخست، تصدی ارزاق و سیلواها، تصدی های جینوپریس پخته و نساجی را طور مختلط فعال ساخته، بودجه مناسب به بخش های زراعت، انکشاف دهات، ترمیم خط رنوی میدان هوایی زابل و اعمار پوهنتون آن ولایت، احیای ورکشاپ ها و پارکینگ های تصدی ملی بس در مرکز و ولایات و احداث انستیتیوت ترانسپورت زمینی مدنظر گیرد و در ولایت پکتیا تشکیل شفاخانه شهید فضل الرحمن سمکنی و هفت باب کلینیک اعمار شده منظور گردد و نیز پول کمکی بانک جهانی به دفتر بودجه پارلمان که بیش از هفت صد هزار دالر می باشد، به دارالانشای مشرانو جرگه انتقال و چهل و دو میلیون افغانی به منظور ایجاد تلویزیون مشرانو جرگه در بودجه مشرانو جرگه شامل شود. در نظر مشورتی مشرانو جرگه همچنان در مورد افزایش امتیاز مسلکی و کادر علمی، افزایش ماکولات مامورین مطابق قانون، پرداخت مزد رخصتی های مامورین در صورتی که استفاده نمی کند، تذکر رفته گفته شد ایجاب می نماید که پنجاه میلیون دالر به تصدی گاز مایع به

خاطر خریداری گاز و رقابت سالم در بازارها و ایجاد ذخایر استراتژیک در اختیار آن تصدی قرار گیرد و نیز وجوه لازم برای بورد مستقل انکشاف شهر جدید کابل، پروژه برق فاریاب، پاک‌کاری نهر لشکری و اسفالت سرک‌ها در نیمروز، اعمار شفاخانه‌ها در ولایات برای معلولین، تقویه کابل امبولانس، پروژه‌های معلولیت و بازتوانی، ارتقای شفاخانه احیایی مجدد معلولین به دوصد بستر، مد نظر گرفته شود. جلسه ضمن تاکید بر متوازن بودن بودجه سال آینده، نظر مشورتی مشرانو جرگه را مورد تایید قرار داده همراه با مسوده بودجه 1395، غرض طی مراحل به ولسی جرگه محول نمود. مجلس سنا در این رابطه یکبار دیگر آقای اکلیل حکیمی وزیر مالیه را جهت ارایه پاسخ‌ها پیرامون بودجه ملی سال 1395 در نشست عمومی خویش مورخ 1394/08/30 فراخواند. پس از بحث و بررسی همه‌جانبه مشرانو جرگه در جلسه عمومی امروزی خویش، بودجه ملی سال مالی 1395 را توأم با نظریه مشورتی این مجلس تأیید نمود و غرض طی مراحل به ولسی جرگه فرستاد. بر اساس ماده 98 قانون اساسی کشور، بودجه دولت و پروگرام انکشافی حکومت از طریق مشرانو جرگه توأم با نظریه مشورتی آن به ولسی جرگه تقدیم می‌شود. تصمیم ولسی جرگه بدون ارایه به مشرانو جرگه بعد از توشیح رییس جمهور نافذ شمرده می‌شود. هم‌چنان در فقره شش این ماده آمده است که ولسی جرگه نمی‌تواند تصویب بودجه را بیش از یک‌ماه و اجازه اخذ و یا اعطای قرضه را که شامل بودجه نباشد، بیش از پانزده روز به تاخیر بیاندازد.

3.3 اسناد تقنینی

طرح اساسنامه سازمان اسلامی در امور امنیت غذایی

با درک نیازمندی‌ها جهت حل مشکلات بزرگ امنیت غذایی فراراه کشورها، به‌خصوص موجی از گرسنگی، سوی تغذی، قحطی، فقر گسترده، رشد نفوس، کمبود مواد غذایی، بیابان‌زایی، قطع درختان جنگلی، شوری آب و استفاده کمتر از پتانسیل‌های موجود، با تمایل به ایجاد یک چهارچوب منسجم جهت بهبود امنیت غذایی، توسعه روستایی و زراعتی به‌شکل مستمر از طریق بسیج منابع موجود در کشورهایشان، تبادل تجارب و رهنمودها، ترویج سرمایه‌گذاری و انتقال فن‌آوری‌های مناسب، اساسنامه‌ای، طی اجلاس شورای وزرای خارجه¹ (OIC) در جمهوری جیبوتی که روی ایجاد نهاد امنیت غذایی سازمان همکاری‌های اسلامی در قزاقستان توافق صورت گرفته بود، ایجاد گردید. این طرح در جلسه عمومی مشرانو جرگه مورخ 1394/09/24 پیشکش گردید. طرح اساسنامه سازمان اسلامی در امور امنیت غذایی توسط سازمان همکاری‌های اسلامی² egm در شهر آستانه، کشور قزاقستان به تاریخ‌های 11-13 جون 2013 به تصویب رسیده است. این طرح به داخل 4 فصل و 27 ماده با اخذ اکثریت آرا و دو رای ممتنع مورد تصویب مجلس سنا قرار گرفت.

طرح قانون محصول خدمات مخابراتی

این قانون به اساس فرمان تقنینی شماره (60) مورخ 1394/05/26 مقام عالی ریاست جمهوری اسلامی افغانستان، به داخل (3) فصل و (16) ماده توشیح گردیده است و غرض تصویب به شورای ملی فرستاده شد. ولسی جرگه بتاريخ ۲۲ میزان 1394، این فرمان رییس جمهور را با اکثریت آرا به‌دلیل نقض ماده ۷۹ قانون اساسی رد کرد. در ماده هفتاد و نهم قانون اساسی آمده است: «حکومت می‌تواند در حالت تعطیل ولسی جرگه در صورت ضرورت عاجل، به استثنای امور مربوط به بودجه و امور مالی، فرامین تقنینی را ترتیب کند؛ فرامین تقنینی بعد از توشیح رییس جمهور، حکم قانون را حایز می‌شود. فرامین تقنینی باید در خلال 30 روز از تاریخ انعقاد نخستین جلسه شورای ملی، به آن تقدیم شود و در صورتی که از طرف شورای ملی رد شود، از اعتبار ساقط می‌گردد.» اما وزارت مالیه گفته است که وضع ده درصد محصول یادشده با آن که فرمان رییس جمهور رد شده، قانونی است که در سند بودجه ۱۳۹۴ از سوی شورای ملی تصویب شده است. رد فرمان تقنینی ریاست جمهور در رابطه به قانون محصول خدمات مخابراتی از سوی مجلس نمایندگان مورد انتقاد شدید مجلس سنا قرار گرفت. مجلس سنا در نشست عمومی خویش مورخ 1394/07/26 تصریح نمود که رد و یا تایید فرامین تقنینی از صلاحیت‌های شورای ملی می‌باشد^۲ که در نخست ایجاد می‌نمود ولسی جرگه این فرمان را بر اساس ماده ۷۹ قانون اساسی به منظور تصمیم‌گیری به مشرانو جرگه ارسال می‌کرد؛ اما ولسی جرگه خلاف قانون این فرمان را دوباره به حکومت مسترد نموده است که این روش تخطی از قانون اساسی می‌باشد و تاکید گردید که وزارت دولت در امور پارلمانی دوباره این

¹ Organisation of Islamic Cooperation

² ماده نودم فقره اول قانون اساسی: تصویب، تعدیل یا لغو قوانین و یا فرامین تقنینی

فرمان را غرض تصمیم‌گیری به مشرانو جرگه ارسال نماید. پس از این، یکبار دیگر طرح قانون فوق در جلسه عمومی مشرانو جرگه مورخ 1394/09/15 غرض تصدیق مورد بحث قرار گرفت. این طرح از سوی انجنیر احمد جاوید رؤف (هرات) رییس کمیسیون مواصلات و مخابرات به جلسه ارایه گردید. انجنیر احمد جاوید رؤف ضمن ارایه معلومات در رابطه به قانون فوق گفت: کمیسیون مذکور پس از غور و بررسی همه‌جانبه این قانون را با ایزاد یک فقره مورد تایید قرار داده است. در فقره ایزادی این قانون آمده است که «نرخ مکالمات داخلی بین تمام شرکت‌های مخابراتی اعم از خصوصی و دولتی فی دقیقه مبلغ یک افغانی و نرخ مکالمات خارجی تمام شرکت‌های مخابراتی با در نظر داشت نرخ موجوده‌شان با پنجاه فیصد تخفیف تعیین گردد.» وی اضافه نمود که در این طرح ماده اختلافی وجود ندارد و آماده رای‌گیری می‌باشد. در نتیجه طرح قانون محصول خدمات مخابراتی با ایزاد فقره فوق با اخذ اکثریت آرا از سوی مجلس سنا تصدیق شد.

طرح قانون تنظیم سرپرستی وزارت خانه‌ها و ادارات دولتی

طرح قانون تنظیم سرپرستی وزارتخانه‌ها و ادارات دولتی پیش از این مورخ 1394/03/17 از سوی مجلس سنا تصویب گردیده بود، ولی این بار بر اساس فرمان تقنینی رییس جمهور روی ایزاد فقره (2) در ماده پنجم این قانون جهت تصویب به شورای ملی معرفی گردیده است. به همین منوال، مجلس سنا در نشست عمومی خویش مورخ 1394/09/15 طرح فوق را مورد بحث قرار داد. این طرح از سوی مولوی غلام محی‌الدین منصف (کاپیسا) رییس کمیسیون امور تقنین به صحن مجلس ارایه گردید. در ایزاد فقره (2) در ماده پنجم قانون تنظیم سرپرستی وزارت‌ها و ادارات دولتی ایزاد چنین آمده است:

ماده پنجم فقره (2): وزارت‌های دفاع ملی و امور داخله و ریاست عمومی امنیت ملی به منظور تامین قابلیت دفاعی کشور، تحکیم نظم عامه، حفظ ثبات و رعایت مصالح کشور از حکم مندرج فقره (1) این ماده و احکام مندرج فقره‌های (2,3,4) ماده چهارم این قانون مستثنی است.

در فقره های (2)،(3) و (4) ماده چهارم این قانون آمده است:

فقره (2): مدت سرپرستی در حالات مندرج فقره (1) این ماده الی (2) ماه می‌باشد، مگر این که در این قانون طور دیگری تصریح شده باشد.

فقره (3): رییس جمهور مکلف است در خلال مدت یک ماه کاندیدای فقرات 11 و 12 ماده 64 قانون اساسی را جهت کسب رای اعتماد به ولسی جرگه معرفی نماید.

فقره (4): هرگاه کاندید معرفی شده نتواند رای اعتماد را از سوی جرگه کسب نماید و یا در حالتی که کاندیدای معرفی شده نتواند رای اعتماد را از ولسی جرگه کسب نماید و شورای ملی در حالت تعطیل قرار گیرد، مدت سرپرستی مندرج فقره (2) این ماده الی کسب رای اعتماد کاندیدا تمدید پنداشته شده و در این صورت رییس جمهور مکلف است در خلال ده روز کاری کاندیدای دیگری را جهت کسب رای اعتماد به ولسی جرگه معرفی نماید. در نتیجه به اکثریت آرا اصل متن آن به این شرح که وزارت‌های دفاع ملی، امور داخله و ریاست عمومی امنیت ملی به منظور تامین قابلیت دفاعی کشور، تحکیم نظم عامه، حفظ ثبات و رعایت مصالح کشور از حکم مندرج فقره (1) این ماده و احکام مندرج فقره های (2)، 3 و 4 ماده چهارم این قانون مستثنی می‌باشد، مورد تصویب مجلس سنا قرار گرفت.

طرح قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضاییه ج.ا.ا

در جلسه کمیسیون امور تقنین، عدلی و قضایی که به ریاست مولوی غلام منصف (کاپیسا) رییس این کمیسیون مورخ 1394/09/25 دایر گردید، طبق آجندا، بحث پیرامون طرح قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضاییه ج.ا.ا صورت گرفت. قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضاییه که از جمله قوانین نافذ کشور به حساب می‌رود، شامل 9 فصل و 150 ماده می‌باشد. در طرح جدید قانون یادشده تعدیل در فقره دوم و ایزاد فقره پنجم در ماده 38 آن صورت گرفته است.

کمیسیون بررسی تجدید نظر در قضایای جزایی امنیت عامه مرکب از یک نفر مستشار دیوان جرایم عسکری، جرایم نظامی، جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی و یک نفر مستشار دیوان جزای عمومی تحت ریاست یکی از اعضای ستره محکمه در دیوان جرایم عسکری.

کمیسیون بررسی تجدید نظر در قضایای جزایی امنیت عامه و امنیت ملی مرکب از یک نفر مستشار دیوان جزای عمومی یک نفر مستشار دیوان مدنی تحت ریاست یکی از اعضای ستره محکمه در دیوان جزای عمومی.

کمیسیون بررسی تجدید نظر در قضایای جرایم عسکری، جرایم نظامی و جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی مرکب از یک نفر مستشار دیوان جزای عمومی و یک نفر مستشار دیوان امنیت عامه تحت ریاست یکی از اعضای ستره محکمه در دیوان جزای عمومی.

در نتیجه، از سوی اعضای کمیسیون تصمیم اتخاذ شد تا محترم رییس قوای قضاییه و محترم رییس امور تقنین وزارت عدلیه را در یکی از جلسات کمیسیون فرا خوانده شود تا در مورد چگونگی و آوردن تعدیل در ماده سی و هشتم قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضاییه معلومات بیشتر را به کمیسیون ارائه بدارند و بعداً کمیسیون در پرتو آن در رابطه به تعدیل و ایزاد در قانون مذکور تصمیم اتخاذ نماید.

طرح موافقتنامه بین‌الحکومتی بنادر خشکه

با در نظر داشت نقش بنادر خشکه بین‌المللی به‌عنوان مهمترین مولفه مؤثر و کارا ترانسپورت بین‌المللی منسجم سیستم لوژیستیک، به‌خصوص برای رفع نیازمندی‌های مشخص کشورهای محاط به خشکه، ترانزیتی و ساحلی، قرار ذیل موافقت کرده‌اند: به منظور این موافقتنامه بین‌الحکومتی بنادر خشکه (موافقتنامه)، بندر خشکه بین‌المللی مهم (بندر خشکه) باید به موقعیت‌های درون مرزی به‌عنوان مرکز لوژیستیک که به یک یا بیشتر موقعیت‌های حمل و نقل برای انتقال، ذخیره سازی و بررسی نظارتی از کالاهای در حال انتقال در تجارت بین‌المللی متصل می‌باشد و همچنان اجرای کنترل گمرکی قابل اجرا و سایر تشریفات مراجعه می‌گردد. این موافقتنامه به تاریخ 7 و 8 نوامبر 2013 برای امضای کشورهای عضو کمیسیون اقتصادی و اجتماعی برای آسیا و اقیانوسیه سازمان ملل متحد در شهر بنکاک کشور تایلند و پس از آن از تاریخ 11 نوامبر 2013 الی 31 دسامبر 2014 در مقر سازمان ملل متحد باز می‌باشد. این موافقتنامه تابع تصویب، پذیرش و تایید کشورهای امضاکننده می‌باشد. طرح موافقتنامه فوق در جلسه کمیسیون امور بین‌الملل که به ریاست خانم حمیرا نعمتی (بلخ) مورخ 1394/09/23 مورد بحث قرار گرفت و در نتیجه به اکثریت آرا از سوی این کمیسیون مورد تایید قرار گرفت.

3.4 بررسی و رسیدگی به مشکلات مردم

کمیسیون امور تقنین مشرانو جرگه در جلسه نوبتی خود مورخ 1394/09/14، روی عریضه شش تن از باشندگان نوآباد ولسوالی بگرامی ولایت کابل در رابطه به زمین‌های که در سال 1390 از طرف شرکت بنام «نصیب سعیدی» با قبالة شرعی در بدل پول توزیع گردیده بود، در حضور مدیر املاک آن ولسوالی مورد بحث قرار گرفت. البته کمیسیون امور تقنین در این مورد از مسولین ولسوالی بگرامی ولایت کابل هر یک محترم فرماندهی امنیه، مدیر املاک، رییس شرکت نصیب و شخص ادعا کننده (میرسلام) دعوت نموده بود که از آن جمله تنها مدیر املاک ولسوالی بگرامی حضور یافت. شکایت‌کنندگان مدعی بودند که در سال 1392 هر شخص سه بسوه زمین را با قبالة شرعی از جمع زمین‌های تیمور سلطانی توسط شرکت نصیب سعید خریداری کرده و پول آن را نقداً به شرکت مذکور تسلیم نموده و بالای آن آبادی کرده‌اند، ولی زمین‌های مذکور از سوی افراد زورمند و ناشناس غصب گردیده که در جریان سال 1394 شخصی بنام «میرسلام» بالای زمین‌های مردم ادعای ملکیت و

حتا تهدید نموده که نمرات زمین که از طرف شرکت نصیب سعیدی به مردم توزیع شده است، ملکیت او می‌باشد و قباله و اسناد آن نیز نزدش می‌باشد. کمیسیون شکایت عارضین را بر حق دانسته از عدم حضور فرماندهی امنیه ولسوالی، رییس شرکت نصیب و میرسلام جانب مقابل به شدت انتقاد نموده و تاکید به عمل آمد ولسوالی مربوطه و فرمانده امنیه جانب مقابل را احضار و مشکلات این باشندگان را حل نموده و به کمیسیون از اجراءات خویش اطمینان دهد. در «قانون مصادره زمین‌های غصب شده» که قبلا به تصویب شورای ملی رسیده آمده است که غاصبان زمین باید پول قیمت زمین با جریمه‌اش را بپردازند و افزون بر این از یک تا پنج سال زندان برای آن‌ها پیش‌بینی شده است، بر اساس این قانون، باید با کسانی که مبادرت به غصب زمین‌های دولتی و شخصی کرده و می‌کنند، مبارزه شود. غصب زمین یکی از چالش‌های عمده در کشور است. یکی از چالش‌های عمده‌ای که در این زمینه وجود دارد، این است که غاصبان زمین کسانی‌اند که به نحوی با دستگاه قدرت سر و کار دارند. اگر این ادعا صحت نداشته باشد که غاصبان زمین در قدرت سهیم می‌باشند، حداقل این ادعا صحت دارد که غاصبان زمین به نحوی با افراد و اشخاص قدرتمندان در ارتباط می‌باشند.

در جلسه‌ی کمیسیون امور روابط بین‌الملل که به ریاست خانم حمیرا نعمتی رییس این کمیسیون مورخ 1394/09/14، پیرامون اخراج مهاجرین افغان از کشور آلمان بحث صورت گرفت. اعضای این کمیسیون از کشور آلمان خواستند تا خویش‌داری خود را در مورد مهاجرین افغان حفظ نماید و مطابق کنوانسیون 1951 اخراج افغان‌ها داوطلبانه باشد، نه به زور. آن‌ها از دولت افغانستان خواستند تا در این راستا کوشش‌های جدی خود را به‌خروج بدهد. بر اساس گزارش ارایه‌شده از سوی سایت خبری صدای آمریکا-آشنا، وزارت داخله آلمان ورود سیل مهاجران افغان را به آن کشور غیرقابل قبول خوانده و هشدار داده است که اکثر آنان دوباره به کشورشان عودت داده خواهند شد. آلمان برای رسیدگی و اسکان دوباره صدها هزار مهاجری که در چند ماه گذشته وارد آن کشور شده‌اند، در تقلا است. بیشتر مهاجرانی که وارد آلمان شده‌اند، شهروندان سوریه‌اند که از جنگ داخلی در کشورشان فرار کرده‌اند. اما به گفته «تامس دی مایزری» وزیر داخله آلمان، افغان‌ها دومین اکثریت پناهجو را در سال روان در آن کشور تشکیل می‌دهند. آقای مایزری در یک کنفرانس خبری در برلین این وضعیت را غیر قابل قبول خواند. او افزود که در زمینه برگشت دوباره مهاجران افغان با حکومت افغانستان توافق صورت گرفته است. وزیر داخله آلمان گفت که حکومت افغانستان نیز توافق کرده است که پناهجویان جوان افغان و آن عده شهروندان افغانستان که از وضعیت متوسط اقتصادی در افغانستان برخوردارند، باید در کشورشان باقی بمانند. او افزود که سربازان آلمانی برای تامین امنیت افغانستان همکاری خواهند کرد. بر اساس گزارش‌های به نشر رسیده گفته می‌شود که طی ماه‌های اخیر بیش از ۱۵۰ هزار افغان به اروپا رسیده‌اند و بیشتر آن‌ها راهی آلمان شده‌اند. با این حال، آلمان قصد دارد که پناهجویانی را که با انگیزه اقتصادی از کشور خود خارج شده‌اند را دوباره به افغانستان بازگرداند.

4. استماع پارلمانی

استماع پارلمانی به‌منظور دریافت گزارشات مقامات حکومتی و اعضای مشرانو جرگه در مورد فعالیت‌هایشان صورت می‌گیرد. در جدول ذیل مجالس استماعی این ماه به اساس مشاهدات فیفا از مشرانو جرگه تحریر گردیده است:

شماره	مرجع/مقام	موضوع مورد استماع	تاریخ
1	نجیبه حسینی، منشی مشرانو جرگه	هیات اعزامی مشرانو جرگه از کشور روسیه	1394/09/10

5. استجواب

استجواب پارلمانی وسیله مهم مشرانو جرگه برای نظارت از عملکرد حکومت می‌باشد. در جدول ذیل مجالس استجوابی این ماه مطابق مشاهدات فیفا از مشرانو جرگه، تحریر گردیده است:

شماره	مرجع / مقام	موضوع مورد استجواب	تاریخ
1	داکتر قدم‌شاه شهیم، لوی درستیز وزارت دفاع و محمدایوب سالنگی معین ارشد امنیتی وزارت امور داخله	وضع جاری امنیتی کشور و برخی مقرری‌ها در هردو وزارتخانه‌ها	1394/09/15
2	انجنیر محمود بلیغ وزیر فواید عامه	جهت آرایه معلومات پیرامون جاده‌های ولایت هرات	1394/09/14
3	خانم فریده مومند وزیر تحصیلات عالی	در پیوند به فرمان تقنینی رییس جمهور در مورد قانون تحصیلات عالی و اعتصاب استادان در پی آن	1394/09/29

6. وضعیت تقنینی

پارلمان دارای سه وظیفه اساسی می‌باشد که تصویب قوانین یکی از وظایف عمده سه‌گانه‌ی آن به‌شمار می‌رود. روش تصویب قوانین در قانون اساسی کشور شرح داده شده است. شورای ملی افغانستان مطابق ماده (90)³ قانون اساسی، صلاحیت تصویب، تعدیل، لغو قوانین و یا فرامین تقنینی را دارا می‌باشد در این ماه طرح‌های ذیل مورد بررسی قرار گرفته‌اند:

شماره	طرح قوانین مورد بررسی	مجلس (ولسی جرگه یا مشرانو جرگه)	جلسه	تاریخ برگزاری جلسه	وضعیت طرح قانون
1	طرح قانون محصول خدمات مخابراتی	مشرانو جرگه	بحث در جلسه عمومی	1394/09/15	طرح قانون مذکور از سوی مشرانو جرگه با اکثریت آرا تصویب شد
2	طرح قانون تنظیم سرپرستی وزارت خانه‌ها و ادارات دولتی	مشرانو جرگه	بحث در جلسه عمومی	1394/09/15	طرح تعدیل قانون مذکور از سوی مشرانو جرگه مورد تصویب قرار گرفت
3	طرح اساسنامه سازمان اسلامی در امور امنیت غذایی	مشرانو جرگه	بحث در جلسه عمومی	1394/09/24	طرح ذکرشده از سوی مشرانو جرگه به داخل 4 فصل و 27 ماده مورد تصویب قرار گرفت
4	طرح موافقتنامه بین‌الحکومتی بنادر محاط به خشکه	مشرانو جرگه	بحث در کمیسیون روابط امور بین‌الملل	1394/09/23	طرح مذکور تحت کار کمیسیون‌های مشرانو جرگه قرار دارد
5	طرح قانون تشکیل و صلاحیت قوه قضائیه ج.ا.	مشرانو جرگه	بحث در کمیسیون امور تقنین و عدلی	1394/09/25	طرح قانون یادشده تحت کار کمیسیون‌های مشرانو جرگه قرار دارد

³ ماده نودم فقره اول: شورای ملی دارای صلاحیت‌های ذیل می‌باشد: ۱- تصویب، تعدیل یا لغو قوانین و یا فرامین تقنینی؛

7. پیشنهادات به مشرانو جرگه

مطابق به قانون اساسی افغانستان، شورای ملی متشکل از دو مجلس می‌باشد که به‌حیث عالی‌ترین ارگان تقنینی مظهر اراده مردم افغانستان است و از قاطبه‌ی ملت نمایندگی می‌کند. این مسوولیت وقتی به‌درستی به‌پیش برده می‌شود که این شورا تا حد ممکن در انجام وظایف خود پیشتاز بوده و در هنگام تدویر جلسات اصول وظایف داخلی را به‌خوبی مراعات نماید. اصل نمایندگی از ملت ایجاب می‌کند که اعضای شورای ملی با پابندی به وظیفه و کالت، به‌شکل شفاف و با در نظرداشتن مصالح ملی موضع‌گیری نمایند. فیفا تلاش‌های اعضای مشرانو جرگه را در راستای تحقق این هدف ستوده و برای بهبودی آن پیشنهادات آتی را پیشکش می‌دارد:

- بر اساس مشاهدات فیفا سناتوران اکثراً در مورد آجندای روز بعدی جلسات عمومی مشرانو جرگه آگاهی لازم ندارند. همچنین آجندای جلسات عمومی مشرانو جرگه از قبل در وب‌سایت این جرگه به‌نشر نمی‌رسد. بنابراین، به این مجلس احترامانه پیشنهاد می‌گردد تا جهت آگاهی و کلا، بهبود و تحکیم روابط میان مجلس سنا و نهادهای جامعه‌ی مدنی و رسانه‌های همگانی آجندای آن حداقل دو روز قبل از طریق وب‌سایت این نهاد به نشر برسد؛
- اشتراک در جلسات تنها بخشی از وظایف سناتوران است؛ در سایر اوقات، سناتوران مشغول ساختن طرح‌ها، ملاقات‌های انفرادی با مقامات غرض ارایه پیشنهادات برای بهبودی امورات، مطالعه اسناد و رسیدگی به مشکلات شهروندان می‌باشند. برای انجام این امور سناتوران نیاز به دفتر کاری دارند. فیفا پیشنهاد می‌کند تا برای آن‌عده سناتوران که دفاتر کاری ندارد، دفتر کاری تدارک گردد تا آنان به علاوه رسیدگی به سایر امور و کالت، جهت بحث در جلسات عمومی و کمیته‌ها آمادگی لازم را داشته باشند؛
- جلسات عمومی مجلس سنا اکثراً با عدم تکمیل نصاب مواجه است. به دارالانشای این مجلس پیشنهاد می‌گردد تا سناتوران را از طریق پیام کتبی یا صوتی از اهمیت آجندای مجلس آگاه ساخته تا آنان تشویق شوند و به طور منظم در جلسات عمومی اشتراک نموده و روی موضوعات مهم بحث و ابراز نظر نمایند. همچنین فیفا از سناتوران پیشنهاد می‌نماید که تا حد ممکن از غیرحاضری اجتناب ورزند؛
- بعضی از کمیسیون‌های مشرانو جرگه برای مشاهدین فیفا اجازه نمی‌دهند تا از کمیسیون‌های‌شان مشاهده به‌عمل آورند؛ در حالی‌که برای نهادینه نمودن اصل شفافیت در کارکردهای مجلس سنا، مشاهده از سوی نهادهای جامعه‌ی مدنی و رسانه‌ها مهم پنداشته می‌شود. بدین وسیله فیفا پیشنهاد می‌نماید تا هیات اداری و دارالانشای مجلس سنا در این زمینه با نهادهای مشاهداتی جهت تقویه شفافیت در کارکرد این مجلس همکاری نمایند؛
- آرا و دیدگاه‌های سناتوران در تمامی تصمیم این جرگه که به طور آشکار و غیرسری اتخاذ می‌گردد، باید در وب‌سایت مشرانو جرگه و رسانه‌ها نشر گردد. این امر باعث می‌شود تا از یک سو موکلین از تصمیم و کارکردهای نمایندگان‌شان که به صلاح مردم و کشور است، آگاهی یابند. از سوی دیگر، از نظریاتی که توسط موکلین در رابطه به موضع‌گیری نمایندگان‌شان در وب‌سایت و یا هم رسانه‌ها داده می‌شود، در تصمیم بعدی استفاده شده می‌تواند؛
- نشرات تلویزیون ولسی جرگه، مجالس عمومی مشرانو جرگه را تحت پوشش قرار نمی‌دهد، در حالی‌که این تلویزیون بدون پخش زنده مجالس عمومی ولسی جرگه و بعضی از مباحث، دیگر نشرات مهم و ارزنده‌ای ندارد. پیشنهاد می‌گردد تا دارالانشای مجلس سنا در مورد با ولسی جرگه هماهنگی نموده و به اساس یک تفاهنامه، اجازه دهند تا جلسات عمومی مشرانو جرگه نیز تحت پوشش نشراتی این تلویزیون قرار گیرد؛
- بحث‌های آزاد در جلسات عمومی مشرانو جرگه که از شروع جلسه تا ساعت 11:30 الی 12:00 ظهر ادامه می‌یابد، پس از آن روی اصل آجندا جلسه بحث صورت می‌گیرد. این امر باعث می‌شود تا برای موضوعات عمده‌ی که اصل آجندا را تشکیل می‌دهد، وقت کافی

باقی نماند. فیفا پیشنهاد می‌کند که قبل از شروع جلسه عمومی و رفتن به اصل آجندا، حداکثر یک ساعت وقت امتیازی برای بحث‌های آزاد تعیین شود. بهتر است که وقت امتیازی برای بحث آزاد از ساعت 9:30 الی 10:30 قبل از ظهر در نظر گرفته شود؛

پیشنهادات به اعضای محترم مشرانو جرگه

- در اکثر موارد، موکلین در هنگام برقراری ارتباط با وکلا به مشکل برمی‌خورند. پیشنهاد می‌شود تا جهت برقراری ارتباطات با موکلین، هر سناتور از خود ایمیل آدرس رسمی داشته باشد و آن را همه‌روزه مورد رسیدگی قرار دهد تا موکلین ذریعه ایمیل آدرس مشکلات خود را با آن‌ها مطرح نمایند؛
- اشتراک نمایندگان مردم در مجالس نهادهای مدنی، رسانه‌ها و سازمان‌های غیرحکومتی فرصت مناسب برای برقراری و تحکیم روابط با شهروندان را مساعد می‌سازد. خوب است که اعضای شورای ملی برای این که درک دقیق‌تر از مشکلات فعلی شهروندان حاصل نمایند، در این مجالس اشتراک ورزند؛
- بر بنیاد گزارش مشاهداتی فیفا، استفاده از مابایل در جریان جلسات عمومی و کمیسیون‌های مجلس سنا به یک امر عادی تبدیل شده است. در حالی که این امر نه تنها باعث اخلال جلسات گردیده، بلکه باعث نقض فقره ششم ماده سی و هفتم اصول وظایف داخلی مشرانو جرگه می‌شود. پیشنهاد می‌شود تا سناتوران در جریان جلسات عمومی و کمیسیون‌ها از استفاده وسایل الکترونیکی از قبیل موبایل و تبلت خودداری نمایند؛

پیشنهادات برای هیات اداری

همان‌طوریکه در فصل دوازدهم اصول وظایف داخلی مشرانو جرگه آمده است، یکی از مکلفیت‌های رییس و هیات اداری حفظ نظم جلسه می‌باشد. پیشنهاد می‌شود تا قواعد انضباطی را بالای سناتوران که «اصول وظایف داخلی» را مراعات نمی‌کنند، تطبیق نمایند؛

ضمایم

ضمیمه 1: در مورد فیفا

«موسسه‌ی انتخابات آزاد و عادلانه‌ی افغانستان - فیفا» در سال 2004 میلادی برابر با 1383 هجری خورشیدی، توسط تعدادی از فعالان جامعه‌ی مدنی تاسیس، و ثبت و راجستر وزارت اقتصاد گردید. فیفا به منظور تشکیل جامعه‌ی صلح‌آمیز و دموکراتیک، و در راستای تقویت حکومت‌داری خوب که همه شهروندان از فرصت‌های مساوی اشتراک در پروسه‌های ملی برخوردار باشند، فعالیت می‌کند. فیفا برنامه مشاهده از پارلمان را در سال 2012 مطابق 1391 هجری خورشیدی آغاز نمود. مشاهده از کارکردهای پارلمان شامل مشاهده از جلسات عمومی و کمیسیون‌های ولسی جرگه می‌باشد. این مشاهدات بر مبنی اهداف ذیل صورت می‌گیرد.

- اطمینان بخشیدن از تطبیق اصل شفافیت در امور تقنینی و نظارت از اجراءات حکومت توسط ولسی جرگه؛
- بالا بردن سطح آگاهی مردم از اجراءات و دستاوردهای ولسی جرگه؛
- تقویت سطح همکاری و هماهنگی میان ولسی جرگه و جامعه‌ی مدنی؛

فیفا از سال 2004 بدین سو، با بیش از 7500 ناظر مستقل از چهار دور انتخابات افغانستان نظارت کرده است. به این دلیل، فیفا بزرگ‌ترین نهاد ناظر بر پروسه‌ی انتخابات در افغانستان محسوب می‌شود. فیفا همچنان ناظرین کوتاه‌مدت و درازمدت بین‌المللی خود را جهت نظارت از انتخابات به کشورهای نیپال، فلیپین، بنگله‌دیش و سایر کشورهای جنوب و جنوب‌شرق آسیا فرستاده است. قابل یادآوری است که فیفا از سال 2005 بدین سو، عضو دائمی (ANFREL) «شبکه آسیایی انتخابات آزاد» می‌باشد.